

Nova et vetera – Crkva, Kvarner i kultura. Zbornik u čast izv. prof. dr. sc. Franje Velčića u povodu 65. godine života, ur. Marko Medved, Zagreb: Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Biblioteka: Zbornici radova, knj. XV.), 2021.

Mons. dr. sc. Franjo Velčić, dugogodišnji profesor crkvene povijesti na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu – Teologija u Rijeci, svojim znanstvenim i pastoralnim radom ubraja se u niz hrvatskih povjesničara, *tihih pregaoca*, koji su samozatajno, a opet upečatljivo i nezaobilazno, proučavali stoljetnu povijesnu baštinu hrvatskog naroda. Povijest Krčke biskupije i njezinih svećenika obilježena je glagoljaškom baštinom, od vremena popa Martinca i Bašćanske ploče preko borbe za hrvatski identitet i očuvanje glagoljaške tradicije u 19. i 20. stoljeću.

Zbornik *Nova et vetera – Crkva, Kvarner i kultura. Zbornik u čast izv. prof. dr. sc. Franje Velčića u povodu 65. godine života* znanstvena je urednička knjiga, koju je uredio izv. prof. dr. sc. Marko Medved. Zbornik je pripremljen u povodu 65. obljetnice života izv. prof. dr. sc. Franje Velčića. Uvodne riječi napisali su krčki biskup mons. dr. sc. Ivica Petanjak i urednik zbornika Marko Medved. Slijedi dio posvećen bibliografskom radu Franje Velčića, a nakon toga središnji dio Zbornika koji sadrži petnaest znanstvenih radova renomiranih hrvatskih znanstvenika i jedan osvrt. Zbornik je iznimno kvalitetan znanstveni pothvat kojim se obilježava obljetnica života čovjeka koji je svojim znanstvenim radom ostavio kvalitetan trag u publicistici i povijesnoj znanosti te sadrži već spomenuti

niz kvalitetnih znanstveni radova renomiranih hrvatskih stručnjaka iz različitih znanstvenih područja.

Unutar znanstvenog dijela Zbornika obrađene su teme vezane uz povijest, teologiju, duhovnost, umjetnost i opće kulturno i društveno djelovanje Crkve u Hrvata. Sami zbornici radova po svojoj tematici često sadrže vrlo različite teme, isto je i s ovim koji pred čitatelja stavlja velik broj različitih tema koje na određen način otvaraju prostor za znanstveno istraživanje i dublje proučavanje teološke i povijesne baštine na hrvatskim prostorima.

Ana Biočić i Elizabeta Varjačić objavile su članak *Stav Katoličke Crkve prema političkim zbivanjima u vrijeme bana Khuen-Hèdervàryja (1883. – 1903.)* kroz *Katolički list*, dok je pokojni biskup Mile Bogović napisao rad *Franjevačka crkva u Senju – zadužbina i mauzolej krčkih knezova Frankopana*. Slijedi članak Marije Ane Dürriegl, *Bog put moi est – crtice o tima hrvatskoglagoljskim nabožnim pripovjednim tekstovima*. Tomislav Galović autor je znanstvenog rada *Srednjovjekovna pisana baština državine Frankopana i otok Krk. Pristup*, a Nela Veronika Gašpar članka teološke tematike „*Milosrđe*“ sažetak i nova interpretacija otajstva otkupljenja za naše vrijeme. Potom slijedi članak Aleksandre Golubović *Povijest i odgoj. Utjecaj povijesnih ličnosti i njihovih teorija i praksi na odgoj današnjih generacija*, gdje autorica s filozofskog polazišta obrađuje spomenutu temu. Moralnom problematikom bavi se u svom radu *Moralno–intelektualni profil vjeronovjensnika danas* Josip Grbac. Urednik zbornika Marko Medved obogatio je rad znanstvenim prilogom *Riječki augustinci i otok Krk*, a Milan Mihaljević člankom *SKAZB O PRÊNESENII SVETAGO FRANČISKA u hrvatskoglagoljskim brevijarima*. Povijesnom problematikom u svom radu *Reformna djelatnost Jeronima (Dragutina) Tomca u Rijeci (1919. – 1920.)* bavi se Daniel Patafta, dok Mirjana Pinezić obrađuje teološku temu s područja posvećenog života pod naslovom *Svjetočni instituti: novi zahvat Duha Svetoga u povijesti njegove Crkve*. Emil Svažić objavio je prilog s područja crkvenog prava *Tri desetljeća Interdijecezanskog ženidbenog suda prvog stupnja u Rijeci i njegovi službenici*. Josip Šimunović i Maja Kereša pišu o pastoralnoj problematici u članku *Poruke pape Benedikta XVI. za Svjetski dan bolesnika. Poticaji za ostvarenje pastorala bolesnika u župnoj zajednici*. Slijede posljednja dva znanstvena rada teološke tematike – *Deset strategija manipulacije lju-*

dima: prinos promišljanju o medijskoj manipulaciji Jerka Valkovića i Tri krčke dijecezanske sinode – povijesno-pravna povijest Krčke biskupije Slavka Zeca. Julijano Sokolić napisao je poseban osvrt *U potrazi za nepoznatim - dr. sc. Franjo Velčić*, gdje je iznio svoje vlastito iskustvo suradnje s Franjom Velčićem te dao pozitivan osvrt na njegov rad u afirmaciji baštine kvarnerskog otočja.

Franjo Velčić autor je i većeg broja članaka u raznim listovima koji se dotiču povijesti i baštine Krčke biskupije, ali i recenzent više znanstvenih radova. Neupitna znanstvena razina i visoka kvaliteta njegovih radova, ali i nastavni rad na Teologiji u Rijeci pokazuju da je Franjo Velčić, pomalo samozatajno i nenametljivo, izrastao u prepoznatljivog crkvenog povjesničara koji svojim znanstvenim radom nastavlja zacrtani stoljetni put svećenika Krčke biskupije u pastoralnom i znanstveno-obrazovnom radu za dobrobit svoga naroda i njegove Crkve. Franjo Velčić pritom afirmira stoljetnu narodnu i kulturnu baštinu krčke Crkve, njezinu glagoljašku tradiciju i hrvatski narodni identitet u novim vremenima i suvremenim metodološkim pristupima.

Daniel PATAFTA